

VERBS IRREGULARS I DEFECTIUS.

Irregulars.

Els verbs irregulars es caracteritzen per presentar arrels molt diferenciades i/o conjugar certs temps d'una manera diferent de l'establerta.

Els principals són:

sum, es, esse, fui, - (ser, estar, haver-hi, existir)

fero, fers, ferre, tuli, latum (dur, portar)

possum, potes, posse, potui, - (poder, ser capaç)

uolo, uis, uelle, uolui, - (volar)

eo, -is, ire, iui (ii), itum (anar)

RECORDAR:

Els verbs **compostos de sum** són també verbs irregulars. Es formen amb un preverbi (preposició) més la conjugació del verb *sum*.

Particularitats:

1. *desum, defui, -*

Quan la forma verbal de *sum* comença per e- es produeix una contracció vocàlica: *dees > des; deeram > deram...*

2. *prosum, profui, -*

El preverbi *pro-* adopta la forma *prod-*, en el tema de present, davant les formes de *sum* començades per vocal: *prosum, prodest, proderant*.

POSSUM.

Possum, potes, posse, potui, - : poder, ser capaç. Foma el tema de present amb el preverbi *pot-* i el verb *sum*; el tema de perfet és *potu-* i conjuga de manera regular.

INDICATIU			SUBJUNTIU	
present	imperfet	futur	present	imperfet
pos sum	pot eram	pot ero	pos sim	pos sem
pot es	pot eras	pot eris	pos sis	pos ses
pot est	pot erat	pot erit	pos sit	pos set
pos sumus	pot eramus	pot erimus	pos simus	pos semus
pot estis	pot eratis	pot eritis	pos sitis	pos setis
pos sunt	pot erant	pot erunt	pos sint	pos sent

Infinitiu de present: *posse*.

El preverbi és *pot-* davant les formes començades per vocal i *pos-* davant les formes que comencen per s-.

L'imperfet de subjuntiu i l'infinitiu de present són formes reduïdes: *potessem > possem; potesse > posse*.

FERO.

Fero, fers, ferre, tuli, latum: dur, portar. Es forma sobre arrels diferents: *fer-* tema de present; *tul-* i *lat-* en el perfet i supí, que es conjuguen regularment.

VEU ACTIVA				
INDICATIU			SUBJUNTIU	
present	imperfet	futur	present	imperfet
fer o fer s fer t fer i mus fer tis fer u nt	fer e ba m fer e ba s fer e ba t fer e ba mus fer e ba tis fer e ba nt	fer a m fer e s fer e t fer e mus fer e tis fer e nt	fer a m fer a s fer a t fer a mus fer a tis fer a nt	fer re m fer re s fer re t fer re mus fer re tis fer re nt

VEU PASSIVA				
INDICATIU			SUBJUNTIU	
present	imperfet	futur	present	imperfet
fer or fer ris/re fer tur fer i mur fer i mini fer u ntur	fer e ba r fer e ba ris/re fer e ba tur fer e ba mur fer e ba mini fer e ba ntur	fer a r fer e ris/re fer e tur fer e mur fer e mini fer e ntur	fer a r fer a ris/re fer a tur fer a mur fer a mini fer a ntur	fer re r fer re ris/re fer re tur fer re mur fer re mini fer re ntur

Els infinitius de present són irregulars: *ferre* (actiu); *ferri* (passiu).

Hi ha molts **verbs compostos de fero** que es conjuguen com aquest amb alguns canvis fonètics segons el preverbi:

affero, attuli, allatum (aportar)

aufero, abstuli, ablatum (prendre)

confero, contuli, collatum (concedir)

differo, distuli, dilatum (escampar, diferir)

refero, rettuli, relatum (tornar)

suffero, sustuli, sublatum (patir)

VOLO.

Volo, uis, uelle, uolui, -: voler. Presenta dues arrels en el tema de present *uol-/uel-*. El perfet és regular i presenta arrel *uolu-*.

INDICATIU			SUBJUNTIU	
present	imperfet	futur	present	imperfet
uol o ui s uul t uol u mus uul tis uol u nt	uole ba m uole ba s uole ba t uole ba mus uole ba tis uole ba nt	uol a m uol e s uol e t uol e mus uol e tis uol e nt	uel i m uel i s uel i t uel i mus uel i tis uel i nt	uel le m uel le s uel le t uel le mus uel le tis uel le nt

Infinitiu de present i de perfet: *uelle*; *uoluisse*. Participi present: *uolens, -ntis*.

No té veu passiva.

El sufix de present de subjuntiu és igual que el del verb sum. El sufix d'imperfet de subjuntiu i d'infinitiu de present és el resultat del contacte de la l de l'arrel amb -re> -le.

EO.

Eo, is, ire, iui (ii), itum: anar. Presenta dues arrels de present: **e-** quan va seguida de vocal i **i-** seguida de consonant.

INDICATIU			SUBJUNTIU	
present	imperfet	futur	present	imperfet
e o	i ba m	i b o	e a m	i re m
i s	i ba s	i bi s	e a s	i re s
i t	i ba t	i bi t	e a t	i re t
i mus	i ba mus	i bi mus	e a mus	i re mus
i tis	i ba tis	i bi tis	e a tis	i re tis
e u nt	i ba nt	i bu nt	e a nt	i re nt

Infinitiu de present i perfet: *ire; iisse*. Participi de present: *iens, euntis*.

No té veu passiva però si presenta un infinitiu de present d'aquesta veu, usat en formes perifràstiques, com l'infinitiu de futur passiu: *iri*.

Hi ha molts **verbs compostos d'eo** que es conjuguen com aquest amb alguns canvis fonètics segons el preverbi:

adeo, -ii, -itum (dirigir-se a)

exeo, -iui (-ii), -itum (sortir)

transeo, -iui (-ii), -itum (traslladar-se)

Defectius.

Els verbs defectius són aquells que no tenen totes les formes (modes, temps o persones):

- Manca d'algun tema:

-Sense perfet o supí: *quatio*, - *quassum* 3 (agitar, remoure) / *confluo*, -*fluxi*, - 3 (mesclar-se) / *maereo*, -, - 2 (lamentar)...

-Sense present: són tres: *coepi*, *coeptum* (començar) / *memini*, - (recordar) / *odi*, *osum* (odiar). Els dos últims tenen valor de present.

- Manca de temps o persones:

aio, -, -: dir, afirmar.

Conjuga com *capio* 3, però només en les següents formes:

	INDICATIVU	SUBJUNCTIU	IMPERATIVU	PARTICIPI
PRES	aio, ais, ait, aiunt	aias, aiat, aiant	ai	aiens, -ntis
IMPERFET	aiebam... (complet)			
PERF	aisti, ait			

inquam, -, -: dir. S'usa en citacions. També es conjuga com *capio* 3, excepte la 1 p sg del present d'indicatiu.

	INDICATIVU	SUBJUNCTIU	IMPERATIVU
PRES	inquam, inquis, -it, -imus, -iunt	inquierat	inque
IMPERFET	inquiebat		
FUT IMPERF	inquies, -iet		inquito
PERF	inquii, -isti, -it		

for, *fatus* 1: parlar, dir. S'usa en poesia. És deponent i regular. Presenta les formes següents:

	INDI	INF	PART	SUPÍ
PRES	for, fatur, fantur	fari	fans, -ntis	fatu
FUT IMPERF	fabor, fabitur			
PERF	fatus sum, ...		fatus, a, -um	
PLUSQ	fatus eram, ...			
FUT PERF	fatus ero, ...			

quaeso, -, - 3: demanar. Sol usar-se només en les primeres pers. del sg i del pl del present d'indicatiu.

- Imperatiu aïllats: alguns imperatiu s'usen amb valor d'interjecció: *age*, *agete* (au, vinga); *uale*, *ualete* (adéu); *aue*, *auete* (hola, salut); *salue*, *saluete* (hola, adéu).

Verbs impersonals.

Alguns verbs, regulars en la formació, s'usen només en 3a persona, generalment del singular, i amb valor impersonal.

- Verbs que designen **fenòmens atmosfèrics**: *pluit* (plou); *tonat* (trona); *lucescit* (clareja)...
- Verbs que indiquen **necessitat, conveniència, permissió**: *decet, -uit, -* (convenir); *libet, -uit, -* (agradar); *licet, -uit, -* (és permès); *oportet, -uit* (convenir); *refert, retulit, -* (interessar)...

-Tenen com a subjecte una OSS.

- Verbs de **sentiment**: *miseret, -uit, -* (fer llàstima); *paenitet, -uit, -* (saber greu); *piget, -uit, -* (fastiguejar); *pudet, -uit, -* (fer vergonya)...

-Normalment, porten un acusatiu que indica la persona que experimenta el sentiment i un genitiu que n'expressa la causa.